

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

одним із найважливіших конституційних прав людини, яке гарантоване статтею 59 конституції України є право кожного на правову допомогу. тому коли ми потрапляємо у складну життєву ситуацію, то виникає необхідність звернутися до спеціаліста, котрий здатен вирішити наші проблеми, тобто до юриста, а саме – до адвоката.

додержання принципу конфіденційності є необхідною найважливішою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких неможливе належне надання правової допомоги. отже, збереження конфіденційності будь-якої інформації, отриманої адвокатом від клієнта, а також про клієнта або інших осіб у процесі здійснення адвокатської діяльності, є правом адвоката у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації та обов'язком щодо клієнта і тих осіб кого ця інформація стосується. саме для регулювання цього аспекту відносин між адвокатом і його підзахисним існує поняття адвокатської таємниці.

Згідно з Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (ст.22) адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності.

тобто, адвокат зобов'язаний зберігати адвокатську таємницю, предметом якої є факт звернення до адвоката, мотиви, що спонукали до звернення, відмова адвоката від доручення та її мотиви, умови договору про надання юридичної допомоги, документи, які пе-

редані адвокату клієнтом, суть консультацій, порад та роз'яснень, правові документи, що складені адвокатом, відомості, які отримані з матеріалів справи, процесуальні дії адвоката, що спрямовані на реалізацію прав клієнта, відомості про особисте життя клієнта та членів його родини, будь-які інші відомості.

спираючись на думку логінової с.м. адвокатську таємницю можна розглядати у двох аспектах, а саме як таємницю клієнта (факт та мотиви звернення, відомості про особисте життя тощо, що не можуть бути розголошені без дозволу клієнта) та таємницю адвоката (умови договору, суть консультацій, порад та роз'яснень, зміст правових документів, що складені адвокатом, відомості з матеріалів справи тощо). вона вважає, що таємниця клієнта є визначальною, оскільки, в широкому розумінні, і таємниця адвоката є таємницею клієнта.

крім того адвокатська таємниця є одним з ефективних способів захисту прав підприємців від розголошення важливої для них інформації, коли передбачається передача документів, що містять комерційну інформацію, адвокату для виконання певного доручення. оскільки надані у зв'язку з цим документи вважаються прийнятими на адвокатське зберігання, щодо них гарантуються положення закону про адвокатську таємницю.

важливою гарантією збереження адвокатської таємниці є заборона вимагати від адвоката, його помічника, посадових осіб і технічних працівників адвокатських об'єднань відомості, що становлять таку таємницю. За цими питаннями вони не можуть бути допитані як свідки. документи, пов'язані з виконанням адвокатом обов'язків захисника у кримінальній справі, не підлягають огляду, розголошенню чи вилученню особою, яка провадить дізнання, слідчим, прокурором, суддею і судом без згоди захисника. дані попереднього слідства, які стали відомі адвокату, можуть бути розголошені тільки з дозволу слідчого або прокурора.

у випадках, коли клієнт не вважає за потрібне приховувати відомості щодо своєї справи, він може написати заяву, згідно до якої інформація або документи втрачають статус адвокатської таємниці. При цьому інформація або документи, що отримані від третіх осіб і містять відомості про них, можуть поширюватися з урахуванням вимог законодавства з питань захисту персональних даних.

у разі пред'явлення клієнтом вимог до адвоката у зв'язку з адвокатською діяльністю адвокат звільняється від обов'язку збе-

реження адвокатської таємниці в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів. у такому випадку суд, орган, що здійснює дисциплінарне провадження стосовно адвоката, інші органи чи посадові особи, які розглядають вимоги клієнта до адвоката або яким стало відомо про пред'явлення таких вимог, зобов'язані вжити заходів для унеможливлення доступу сторонніх осіб до адвокатської таємниці та її розголошення.

обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю. адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливають доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення. Закон також наголошує, що адвокат, його помічнику, посадовим особам адвокатських об'єднань забороняється розголошувати відомості, що становлять предмет адвокатської таємниці, а також використовувати їх у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб.

адвокати, котрі визнані винними у розголошенні даних попереднього слідства, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством. така ж відповідальність чекає на осіб, винних в доступі сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошенні.

враховуючи все вище вказане, можна зробити висновок, що адвокатська таємниця – це досить широке поняття, котре відіграє важливе значення в професійних відносинах адвоката з клієнтом. вона є невід'ємним атрибутом адвокатської діяльності та слугує запорукою збереження конфіденційності інформації у певній справі.